

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS CIVILINIO PROCESO KODEKSO 609, 650 IR 661 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIIP-2536 IR LIETUVOS RESPUBLIKOS ANTSTOLIŲ ĮSTATYMO NR. IX-876 5 IR 21 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIIP-2537“ PROJEKTO DERINIMO PAŽYMA

Institucijos pavadinimas, rašto data ir numeris	Pastabos ir pasiūlymai	Žyma apie priimtas ir nepriimtas (nurodyti motyvus) pastabas ir pasiūlymus
<p>Lietuvos Respublikos finansų ministerijos 2019 m. sausio 3 d. raštas Nr. ((1.19 E-0206)-5K-1823132)-6K-1900012</p>	<p>Finansų ministerija, pagal kompetenciją išnagrinėjusi kartu su Teisingumo ministerijos 2018 m. gruodžio 14 d. raštu Nr. (1.27)2T-1011 pateiktą derinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 609, 650 ir 661 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-2536 ir Lietuvos Respublikos antstolių įstatymo Nr. IX-876 5 ir 21 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-2537“ projektą, informuoja, kad iš esmės projektui pritaria.</p> <p>Tačiau atkreipiame dėmesį dėl nutarimo projekto 7 punkte siūlomo reguliavimo – <i>siekiant įstatymų projektų aiškinamajame rašte iškelto tikslo viešai skelbti informaciją apie antstolių pajamas, turėtų būti papildomas ne Antstolių įstatymas, o Gyventojų turto deklaravimo įstatymo 10 straipsnio 2 dalis, kurioje pateikiamas asmenų, kurių turto deklaracijų duomenys skelbiami viešai, sąrašas</i>. Mūsų nuomone, siūlomas reguliavimas (antstolių turto deklaracijų viešinimas) tik iš dalies atitiktų įstatymų projektų aiškinamajame rašte keliamam tikslui. Norėtume informuoti, kad pagal Gyventojų turto deklaravimo įstatymą (3 straipsnio 1 dalis, 5 straipsnio 1 dalis) turto deklaracijoje gyventojas deklaruoja fiksuotu laiko momentu turimą turtą, pvz., atitinkamų metų gruodžio 31 dieną turimas pinigines lėšas, pasiskolintas lėšas, vertybinius popierius ir pan. Šie duomenys neparodo kiek ir kokių pajamų gavo gyventojas, kiek pajamų mokesčio jis sumokėjo. Todėl, siekiant viešinti informaciją apie antstolių gautas pajamas, mūsų nuomone, turėtų būti viešinami arba antstolių pajamų mokesčio deklaracijų duomenys, arba Antstolių įstatymo 21 straipsnio 7 dalyje nurodytų antstolių gautų pajamų ir patirtų išlaidų atliekant antstolio funkcijas ir teikiant paslaugas ataskaitų, kurias antstoliai šiuo metu teikia Teisingumo ministerijai, duomenys.</p>	<p>Iš dalies atsižvelgta</p> <p>Nutarimo projekto 7 punktas buvo papildytas argumentais, kodėl, siekiant didesnio antstolių veiklos skaidrumo, viešai turėtų būti skelbiami ne antstolio pajamų ir išlaidų, bet turto deklaracijų duomenys.</p>

<p>Lietuvos antstolių rūmų 2018 m. gruodžio 31 d. raštas Nr. S-24745-31879</p>	<p>Atkreipiame dėmesį, jog parengtame Vyriausybės nutarimo projekte (toliau – Nutarimas) pateikti pasiūlymai prieštarauja Konstitucijos nuostatomis, yra nepagrįsti ekonominiais skaičiavimais, neanalizuojamas realus ekonominis poveikis skolų išieškojimo sistemai, neatsižvelgiama į įpareigojimą antstoliui atlikti pavestas pareigas, kurias įtvirtina Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 651 straipsnio 3 dalis (antstolis privalo priimti vykdyti vykdomąjį dokumentą), taip pat pakeitimais nesiūloma antstolių įkainių reguliavimui numatyti skaidrios įkainių dydžio nustatymo tvarkos.</p> <p>Atkreipiame dėmesį, jog nuo 2019 m. antstolių pajamos sumažės 30% dėl 2018.12.01 įsigaliojančių CPK 736 straipsnio pakeitimų (mažėja išskaitų iš skolininko pajamų dydžiai). Nuo 2020 m. antstolių pajamos sumažės 20% dėl 2020.07.01 įsigaliojančių CPK 689 straipsnio pakeitimų (nustatoma neličiama minimalių vartojimo poreikių dydžio suma NMVPD). Antstoliams pateikiamų vykdomųjų dokumentų skaičius mažėja po 4-9%, o per 2018 m. I pusmetį sumažėjo 8%. Galima prognozuoti, kad vykdomųjų dokumentų skaičius 2018 m. sumažės 8-9% palyginus su 2017 m.</p> <p>Akivaizdu, jog projektų ir Nutarimo rengėjai nevertino šios aplinkybės, tačiau ir be to pripažino Nutarime, kad “<...> <i>siūlomi pakeitimai smarkiai sumažins antstolio pajamas, gaunamas atliekant antstolio funkcijas <...></i>”, “<...> <i>antstolio veikla taptų nuostolinga</i>”. Nutarimo rengėjas taip pat nepateikė duomenų, kad pasiūlyti tam tikri papildymai dėl paslaugų teikimo kompensuos nuostolius vykdant funkcijas bei leis užtikrinti antstolio veiklos efektyvumą.</p> <p>Papildomai teisiškai ydingu laikytinas Teisingumo ministerijos Nutarime išreikštas pritarimas Civilinio proceso kodekso pakeitimo projekto nuostatomis, kurios numato pareigą siųsti raginimus beveik visuose išieškojimuose. Raginimo siuntimo galimybės jau buvo ne kartą svarstytos Lietuvos Respublikos Seimo Teisės ir teisėtvarkos komitete ir atmestos dėl objektyvių, pagrįstų priežasčių.</p>	<p>Neatsižvelgta</p> <p>2018 m. gruodžio 1 d. įsigaliojus Civilinio proceso kodekso pakeitimams sumažėjo išskaitų iš darbo užmokesčio dydžiai ir viena išskaita iš skolininko išskaitoma mažesnė suma, tačiau vykdymo išlaidų dydžių šie pakeitimai neįtakoję, t. y. antstoliui priklauso tokio pat dydžio būtinos ir papildomos vykdymo išlaidos bei atlygis antstoliui, kokie galiojo iki Civilinio proceso kodekso pakeitimų. Be to, vadovaujantis Civilinio proceso kodekso 753 straipsnio nuostatomis, iš skolininko išieškotomis lėšomis pirmiausia dengiamos vykdymo išlaidos, o ne skola, todėl pastaboje pateikiama informacija, kad dėl 2018 m. gruodžio 1 d. įsigaliojusių ir 2020 m. liepos 1 d. įsigaliosiančių Civilinio proceso kodekso pakeitimų antstolių pajamos atitinkamai sumažėjo 30 procentų ir sumažės dar 20 procentų, nėra objektyviai pagrįstos.</p> <p>Pastaboje pateikiama informacija, kad mažėja antstoliams vykdyti pateikiamų vykdomųjų dokumentų skaičius ir dėl to antstolių 2018 metais gautos pajamos, palyginti su 2017 metų pajamomis, sumažės 8-9 procentais.</p> <p>Pažymėtina, kad antstoliams vykdyti pateikiamų vykdomųjų dokumentų skaičius nuosekliai mažėja, pavyzdžiui, 2014 metais buvo pateikta vykdyti 337 519 vykdomųjų dokumentų, o 2017 metais – tik 255 867 vykdomieji dokumentai, tačiau, nepriklausomai nuo to, kad vykdomųjų dokumentų sumažėjo daugiau kaip 24 procentais, nurodytu laikotarpiu antstolių grynosios pajamos nesumažėjo: 2014 metais vidutinės vieno antstolio grynosios pajamos sudarė 10 047 Eur, 2017 metais – 10 258 Eur.</p>
--	---	--

Vykdymo procese turima statistika rodo tai, kad daugiau nei 50 proc. vykdomų bylų pas antstolius yra dėl neapmokėtų Administracinių nusižengimų kodekso (toliau – ANK) baudų išieškojimo (pagal Antstolių informacinės sistemos duomenis beveik 700 000 vnt.), be to dar apie 50 proc. iš šių atvejų skolingi asmenys yra padarę ANK pažeidimus net keletą ar keliolika kartų. Taigi, kelis ANK ar Baudžiamojo kodekso nustatyta tvarka paskirtus pažeidimus turinčių asmenų atžvilgiu lengvatos jau šiai dienai galioja.

Pažymėtina, kad siūlymais sudaromos nepagrįstos privilegijos administracine tvarka baustiems pažeidėjams ar baudžiamuosius nusikaltimus padariusiems asmenims. Minėti asmenys pagal per pastaruosius metus įgyvendintus teisės aktų pakeitimus turi įstatyme įtvirtintą ilgesnį skolos apmokėjimo terminą (vietoje 14 iki 40 dienų), galimybę “susitaikyti su valstybe” mokant tik pusę baudos, įprastai net kelis kartus atskiru pranešimu paraginami Valstybinės mokesčių inspekcijos susimokėti pradelstą baudą, pagal Mokesčių administravimo įstatymą gali kreiptis į šią instituciją dėl skolos mokėjimo išdėstymo dalimis tam tikram laikotarpiui, taip pat pažeidimams taikoma 5 metų išieškojimo senatis. Ir tik tuo atveju, jei visos šios paminėtos gerenoriškos baudos mokėjimo priemonės buvo išnaudotos, nebuvo veiksmingos, minimos pradelstos skolos pateikiamos priverstinai išieškoti antstoliui praėjus *dar pusei metų* nuo baudos skyrimo. Pažymėtina, jog panaikintos sankcijos už vengimą ar nesutikimą vietoj baudos mokėjimo atlikti viešuosius darbus.

Retorininis klausimas: ar dar gali teisinėje valstybėje egzistuoti didesnės galimybės geranoriškai, be jokių papildomų kaštų skolininkui, visų biudžeto mokėtojų sąskaitą sukurtais instrumentais nepasinaudojus, susimokėti skolą? Ar nebaudžiamumas, administracinės sankcijos prevencinis pobūdis apskritai netenka teisinėje sistemoje prasmės? Priešingai nei Nutarimo projekte siūloma, Lietuvos antstolių rūmai ne kartą kvietė atpiginti skolos išieškojimo procesą mažinant antstolių rengiamų bei siunčiamų šalims procesinių dokumentų kieki, tvarką, taip pat

	<p>įteikimo būdus. Teisingumo ministerijos patvirtintos Sprendimų vykdymo instrukcijos standartizuotos formos (priedai), kaip nurodo vartotojai, yra per ilgi, klaidantys, neaiškus, cituojamos CPK nuostatos nesukuria paslaugos vartotojui aiškumo, “ką ir kaip daryti”, kaip kuo greičiau apmokėti skolą. Ne kartą siūlėme ir siūlome vietoje šiuo metu rengiamų ir siunčiamų trijų procesinių dokumentų, siųsti tik vieną antstolio dokumentą, kuriuo asmuo būtų aiškiai informuojamas apie skolos išieškojimą, vykdymo išlaidų dydžius ir pan., bet deja, nebuvo įsiklausyta, sulaukta pozityvaus atsakymo ar pritarimo.</p>	
	<p>Nutarimo 1 punktą</p> <p>Pagal pateiktą Teisingumo ministerijos tobulinimo siūlymą Nutarime iš veikiančių antstolių kontorų manome bankrutuos daugiau nei 50 proc. Pasiūlymas tobulintinas, išlaikant projekto rengėjų esminį tikslą, tačiau užtikrinant tolygų paskirstymą visų vykdomųjų bylų tarp toje pačioje teritorijoje dirbančių antstolių, principo įgyvendinimą pavedant užtikrinti Lietuvos antstolių rūmams. Analogiška tvarka vykdomųjų dokumentų skirstymo per Lietuvos antstolių rūmus šiuo metu yra taikoma ir kai kurių valstybinių institucijų teikiams dokumentams pagal antstolių susirinkime patvirtintus skaidrius konkurencingus kriterijus. Manytina, kad tik šis savivaldos reguliuojamas mechanizmas galėtų optimaliai užtikrinti tolygų antstolio paslaugų pasiekiamumą vartotojui visoje Lietuvos Respublikos teritorijoje. Valstybinė mokesčių inspekcija, pateikianti didžiausią kiekį vykdomųjų dokumentų dėl išieškojimo valstybės naudai, jau šiuo metu taiko dokumentų paskirstymo taisyklę, jog tam pačiam antstoliui pateikiama vykdyti ne daugiau kaip dešimt vykdomųjų dokumentų dėl išieškojimo iš to paties skolininko.</p>	<p>Neatsižvelgta</p> <p>Pažymėtina, kad pastaba teikiama ne dėl Nutarimo projekto 1 punkto, kuriuo siūloma tobulinti Civilinio proceso kodekso projekto 2 straipsnį, bet dėl Civilinio proceso kodekso projekto 2 straipsnio jam nepritarant.</p> <p>Kaip nurodyta įstatymų projektų aiškinamajame rašte, šiuo metu susidariusi ydinga praktika, kai išieškotojas, turintis keletą vykdomųjų dokumentų dėl išieškojimo iš to paties skolininko, vykdomuosius dokumentus vykdyti pateikia skirtingiems antstoliams ir dėl to skolininkas ne tik patiria nepatogumų, bet taip pat turi apmokėti vykdymo išlaidas antstoliams už kiekvieno iš jų atliekamus identiškus išieškojimo veiksmus. Tuo atveju, jeigu visus vykdomuosius dokumentus dėl išieškojimo iš to paties skolininko išieškotojas teiktų vienam antstoliui, tiek išieškotojui, tiek skolininkų reiktų bendrauti su vienu, o ne keliais antstoliais, išieškojimo procesas taip pat būtų ekonomiškesnis.</p>
	<p>Nutarimo 2 punktą</p> <p>Nutarime papildomai Teisingumo ministerijos siūloma panaikinti vykdomosios bylos administravimo papildomas išlaidas, patiriamas atliekant atskirus veiksmus konkrečioje vykdomojoje byloje. Tokiu reguliavimu antstoliui būtų apmokamos <i>tik vieną kartą</i> vykdomosios bylos administravimo išlaidos, kurios būtinos kiekvienoje vykdomojoje byloje privalomiems veiksams atlikti. Siūlymas ydingas ir koreguotinas, nes paneigia iki šiol atliktus visus ekonominius auditus (skaičiavimus) dėl</p>	<p>Neatsižvelgta</p> <p>Šiuo metu galiojantis teisinis reguliavimas ir praktika, kai antstolis pats sprendžia kokius priverstinio vykdymo veiksmus, kokia tvarka bei apimti atlikti ir už šių veiksmų atlikimą pats skaičiuoja vykdomo išlaidas, yra orientuota į procesą, o ne efektyvaus rezultato siekimą ekonomiškais priemonėmis. Tiek nagrinėjant Teisingumo ministerijai skolininkų skunduose pateikiamą informaciją, tiek vertinant Teisingumo ministerijos</p>

vykdymo išlaidų diferencijavimo būtinumo, o naujų skaičiavimų šiems siūlymams pagrįsti Nutarimo projekte apskritai nepateikiama.

Manome, jog būtina įvertinti ir svarstyti pakeitimus dėl papildomų vykdymo išlaidų dydžio diferencijavimo kiekvienais skolos išieškojimo (administravimo) metais atsižvelgus į vykdomojo dokumento kategoriją (išieškomos sumos dydį) ir priverstinio proceso trukmę. Jei reguliuojant antstolių veiklos įkainių nebus vertinamas skolos išieškojimo laikotarpis, antrais skolos išieškojimo metais (kai nepavyks padengti visos skolos) susidarys situacija, kai antstolis neturės finansinių galimybių atlikti būtinų procesinių veiksmų, nors pagal įstatymą privalės juos atlikti. Valstybei reguliuojant kituose sektoriuose (pvz. registrų duomenų teikimo) kainas naudojamas sąnaudų susigrąžinimo metodas. Projekto rengėjas mažindamas antstolių veiklos įkainius apie sąnaudų susigrąžinimo būtinybę nepagrįstai nesvarsto. Taip pat manome, kad būtina nustatyti aiškius kriterijus, kada perskaičiuojami vykdymo išlaidų dydžiai, pvz. taikant analogiją reguliuojant valstybinių institucijų atlyginimo dydžius, pvz. ne rečiau kaip kartą per 3 kalendorinius metus, ir numatant įsigaliojimą iki atitinkamų metų rugpjūčio 1 dienos.

Nutarimo projekto rengėjas nurodo, kad *“Antstolis <...> priverstinio vykdymo veiksmus atliktų savo sąskaita ir sėkmingo išieškojimo atveju gautų atlygį antstoliui.”* Tačiau rengėjas neįvertina ir nepateikia statistikos, kiek atvejų, kai skolos išieškoti nepavyks (gali siekti net iki 60 proc.) ir antstolis atlygio apskritai negaus, nors bus patyręs realias skolos išieškojimo sąnaudas. Įkainių reguliavimo procese negali susidaryti ekonomiškai ydinga situacija, kai antstolis patirtas sąnaudas dengs iš tikėtino gauti atlygio. Siūlomu reguliavimu bus paneigta atlygio paskirtis. Paminėtina, kad vykdymo išlaidų dydžiai Teisingumo ministerijos buvo nustatyti atsižvelgus ir į kryžminio subsidijavimo principą, kuris užtikrina nuostolingų bylų privalomo administravimo antstolio kontoroje būtinumą. Nutarime teikiamas siūlymas suponuoja ir papildomą pareigą įstatymo leidėjui CPK nuostatose numatyti, kad antstolis turi teisę pasirinkti bei gali nepriimti teikiamo vykdyti vykdomojo dokumento, jei jis prežiuruoja,

atliekamų antstolių veiklos patikrinimų metu nustatytas aplinkybes pastebėta, kad, siekdami gauti kuo didesnes vykdymo išlaidas, antstoliai dažnai piktnaudžiauja atlikdami perteklinius ir ekonomiškai nepagrįstus vykdymo veiksmus: atlieka identiškus veiksmus kiekvienoje to paties skolininko atžvilgiu vykdomoje vykdomojoje byloje vietoje to, kad priimtų vieną procesinį sprendimą visose to skolininko bylose; atlieka užklausas, susijusias su skolininko asmens ar jo turtinės padėties patikrinimu, ir vykdymo išlaidas už užklausos atlikimą skaičiuoja kiekvienoje to skolininko byloje atskirai, nors viena užklausa yra aktuali visoms to skolininko byloms; paminėtas užklausas atlieka nepagrįstai dažnai; tikrina informaciją, ar skolininkas kaupia pensiją antros pakopos pensijų fonde ir priima procesinį sprendimą dėl turtinių teisių į tokią pensiją arešto, nors skolos suma nėra didelė, o skolininkas senatvės pensijos amžių pasieks tik po keliolikos ar keliasdešimt metų ir pan. Taigi galiojantis reguliavimas suteikia antstoliams galimybę atlikinėti perteklinius veiksmus, rengti perteklinius dokumentus, nes už tai skaičiuojamos vykdymo išlaidos nepriklausomai nuo to, ar atlikti veiksmai padeda įvykdyti vykdomąjį dokumentą.

Įvertinus į tai, kad antstolis vykdomojo dokumento įvykdymui reikalingą informaciją ir duomenis turi teisę gauti nemokamai per Antstolių informacinę sistemą, vykdomajam dokumentui įvykdyti reikalingus procesinius dokumentus taip pat generuoja Antstolių informacinė sistema, į rengiamą dokumentą automatiškai įkeldama vykdomojo dokumento, proceso šalių, išieškotinių sumų duomenis, kitą reikalingą informaciją ir atlikdamas šiuos veiksmus realių materialinių išlaidų antstolis iš esmės nepatiria, Nutarimo projekto 2 punktu papildomas vykdymo išlaidas siūloma panaikinti.

Dėl pastaboje pateiktų argumentų, kad skolos neišieškojus per metus laiko, vėlesniais išieškojimo metais antstolis gali neturėti apyvartinių lėšų vykdymo veiksmams atlikti pažymėtina, kad pateikiant antstoliui vykdyti vykdomąjį dokumentą yra

	<p>kad skolininkas neturi pajamų, o antstolis neturės avansinių resursų būtiniams skolininko turto ir pajamų paieškos procesams užtikrinti bei apmokėti.</p>	<p>apmokamos būtinos vykdymo išlaidos, kurių dydis yra nuo 12 Eur (išieškant mažesnę nei 2,9 Eur skolą) iki 399,97 Eur (išieškant didesnę nei 28 962 Eur skolą). Jeigu pateikiant vykdyti vykdomąją būtinos vykdymo išlaidos nebuvo apmokėtos, vadovaujantis Civilinio proceso kodekso 753 straipsnio nuostatomis, iš skolininko išieškotomis lėšomis pirmiausia padengiamos būtent būtinos vykdymo išlaidos. Taigi būtinų vykdymo išlaidų apmokėjimo tvarka garantuoja antstoliui tam tikras apyvartines lėšas. Be to, jeigu tam tikrą laiką nėra jokių galimybių išieškoti skolą, antstolis neprivalo neproporcingai ilgai vykdymo veiksmus atlikti savo sąskaita, bet gali vykdomąją bylą užbaigti su išieškojimo negalimumo aktu, kaip tai numatyta Civilinio proceso kodekso 631 straipsnio 1 dalies 2-5 punktuose.</p>
	<p>Nutarimo 3 punktas</p> <p>Nutarimo rengėjas pripažįsta, kad siūlymas Antstolių įstatymo 21 straipsnio 5 dalyje nustatyti atlygį antstoliui, kuris negali viršyti 15 proc., sukels tokias pasekmes, kurios antstolio veiklą padarys NUOSTOLINGA. Kiti pateikiami galimi papildomi siūlymai dėl skolų išieškojimo iki 300 eurų skolų su konkrečiais skaičiais yra tik pagrindžiantys antstolio veiklos būsimą nuostolingumą. Rengėjo Nutarime teikiamos išvados neabejotinai patvirtina, kad neatlikus jokių ekonominio poveikio vertinimo skaičiavimų, nepamatuotai eksperimentuojant su įvairių kategorijų išieškotojų reikalavimais bei su daugiau nei penkiolika metų efektyviai veikiančia priverstine skolų išieškojimo sistema, Lietuvos skolų išieškojimo efektyvumą pasaulio reitinguose (Doing Bussines) sumažins nuo šiuo metu esančios ketvirtos iki daug žemesnės pozicijos.</p>	<p>Neatsižvelgta</p> <p>Pastaba teikiama ne dėl Nutarimo projekto 3 punkto, kuriuo siūloma tobulinti Antstolių įstatymo projekto 2 straipsnį, bet dėl Antstolių įstatymo projekto 2 straipsnio jam nepritarant.</p>
	<p>Nutarimo 5 punktas</p> <p>Atkreipiame Jūsų dėmesį, kad reguliuojant skolų išieškojimo procesus Lietuvoje iki šiol neįgyvendinta <i>Europos Tarybos rekomendacija REC(2003)17</i>, numatanti, kad sprendimų vykdymo įkainiai turi būti pagrįsti, įtvirtinti įstatymu ir iš anksto žinomi proceso šalims. Nesant įkainių nustatymo tvarkos ir aiškios metodikos, suteikiama neribota diskrecija vienasmeniškai Teisingumo ministrui nustatyti ir keisti</p>	<p>Neatsižvelgta</p> <p>Priešingai, nei nurodo pastabos rengėjai, panaikinus papildomas vykdymo išlaidas, kurių dydis konkrečioje vykdomojoje byloje priklauso tik nuo antstolio valios (nuo antstolio atliktų veiksmų rūšies ir kiekio), vykdymo išlaidų dydis būtų aiškus ir žinomas iš anksto, nes būtų skaičiuojamos tik būtinos vykdymo išlaidos</p>

	<p>vykdymo išlaidų dydžius. Siūlymas pripažinti netekusias galios Antstolių įstatymo 21 straipsnio 4, 5, 6 dalis ir vykdymo išlaidų dydžių nustatymo kriterijus, prieštarautų Konstitucijos nuostatoms, kaip pažymima 2018 m. spalio 17 d. Vilniaus universiteto Teisės fakulteto prof. dr. Egidijaus Šileikio parengtoje mokslinėje išvadoje (cituojama): <...> <i>Todėl Antstolių įstatymo 21 straipsnio 5 dalyje nustatytų fundamentalių ir konstituciškai pateisinamų vertybinių kriterijų, turinčių esminę reikšmę šio įstatymo įgyvendinimui žemesnės galios teisingumo ministro aktų lygmenyje, panaikinimas siekiant sudaryti prielaidas platesniam, detalesniam ar griežtesniam reglamentavimui būtent to žemesnės galios ministro akto lygmenyje, akivaizdžiai gali prieštarauti konstituciniam teisinės valstybės principo suponuojamai teisės aktų hierarchijai (taip pat 48 straipsnio 1 daliai). <...> (Pilnas išvados tekstas siunčiamas atskiru dokumentu prisegime). Pažymėtina, kad projektuose ir Nutarime siūloma reguliuoti vykdymo išlaidų dydžius be jokių kriterijų ir principų, kas reikštų įkainių reguliavimo chaosą.</i></p>	<p>ir atlygis antstoliui, kurie priklauso nuo išieškotinos sumos dydžio ir vykdymo proceso eigoje nekinta.</p>
	<p>Nutarimo 6 punktas</p> <p>Pastebėtina, kad pateiktas Teisingumo ministerijos tobulinimo siūlymas numatyti antstoliui teisę aukciono tvarka realizuoti ne tik įkeistą, bet ir nekilnomąjį turtą, neturės reikšmingos įtakos antstolio pajamoms, kadangi tokios rūšies paslaugų poreikio prognozė gali siekti tik 0.01 proc., palyginus su antstolio vykdoma pagrindine skolų išieškojimo veikla. Planuojamos pajamos ir paslaugos pobūdis negalės kompensuoti antstolio nuostolingos veiklos (tiesioginių funkcijų), jei bus įgyvendinti Nutarime siūlomi vykdymo išlaidų įkainių dydžio pakeitimai. Atkreiptinas dėmesys, jog Lietuvos antstolių rūmai keletą kartą Teisingumo ministerijai siūlė praplėsti šios paslaugos neteikimą ne tik įkeistam kilnojamam ir nekilnojamam turtui, bet ir kitų rūšių, neįkeistam kilnojamam ir nekilnojamam turtui.</p>	<p>Neatsižvelgta</p> <p>Pastaboje neišreiškiamas nepritarimas Nutarimo projekto 6 punktui, o tik iškeliamos abejonės, kad siūlymas suteikti antstoliui teisę teikti daugiau paslaugų nekompensuos antstolių netektų pajamų, jei būtų panaikintos papildomos vykdymo išlaidos.</p>
	<p>Nutarimo 7 punktas</p> <p>Pažymėtina, kad Valstybinė mokesčių inspekcija jau šiandien skelbia bendras antstolių sektoriaus gaunamas kasmetines pajamas. Taigi, tiek Antstolių įstatymo pakeitimo projekto, tiek Nutarimo projekto rengėjo siūlymas, tikėtina, susijęs su atskirų antstolių ne tik pajamų, bet ir išlaidų</p>	<p>Neatsižvelgta</p> <p>Antstolis yra valstybės įgaliotas asmuo, dalyvaujantis teisingumo vykdymo procese, turintis administracinius įgaliojimus ir taikantis priverstinio pobūdžio priemones privačių asmenų atžvilgiu. Už įstatymų ar kitų teisės aktų pažeidimus,</p>

<p>skelbimu, neatitinka antstolio, turinčio valstybės deleguotas funkcijas, bet privačiai veiklą vykdančio subjekto, prigimties. Antstolis nėra valstybės tarnautojas, veikloje nesivadovauja Valstybės tarnybos įstatymo nuostatomis ir profesinė veikla nėra finansuojama valstybės biudžeto lėšomis. Pažymėtina, jog antstolių, laisvosios profesijos atstovų, veikos reguliavimo nuostatos negali diskriminuotų jų kitų šios profesijos grupės narių atžvilgiu. Jei būtų pritarta praplėsti šiuo metų teikiamą ir viešai skelbiamą bendrą sektoriaus informaciją apie per mokestinį laikotarpį gautas pajamas, patirtas išlaidas, neabejotina, kad analogiškas reglamentavimas turėtų būti įtvirtintas tiek advokatų, tiek notarų veiklos reglamentavimą reguliuojančiuose teisės aktuose.</p>	<p>padarytus atliekant antstolio funkcijas, už kurias taikoma baudžiamoji ar administracinė atsakomybė, antstolis atsako kaip valstybės pareigūnas. Taigi antstolis nors ir yra privatus asmuo, tačiau pagal savo veiklos pobūdį ir teisinį statusą yra artimas Gyventojų turto deklaravimo įstatymo 10 straipsnio 2 dalyje nurodytiems asmenims, kurių turto deklaracijų duomenys skelbiami viešai.</p>
<p>Nutarimo 8.5 papunktis Pozityviai vertiname, jog Nutarime pritariama Lietuvos antstolių rūmų Teisingumo ministerijai pateiktam Antstolių įstatymo pakeitimo pasiūlymui organizuoti antstolių padėjėjų atestaciją. Siūlome tikslinti ir papildyti Antstolių įstatymo 33 straipsnio nuostatas numatant, jog antstolio padėjėjų atestaciją (kvalifikacijos žinių patikrinimą) vykdo Lietuvos antstolių rūmai. Pažymėtina, jog siūlymas pagrįstas Lietuvos antstolių rūmų vykdomomis funkcijomis pagal Antstolių įstatymą. Asociacijos nariai tvirtina Antstolių profesinės etikos kodeksą, asociacija yra sukūrusi ir diegia klientų aptarnavimo standartą antstolių kontorose, taip pat yra atsakinga už mokymų organizavimą bei kvalifikacijos kėlimo vykdymą. Antstolis sudaro darbo sutartį su darbuotoju ir atlieka jo pirminį vertinimą, todėl pagrįsta, jog ši padėjėjų atestacijos funkcija būtų pavesta Lietuvos antstolių rūmams, kurių narais yra kiekvienas Lietuvoje veikiantis antstolis.</p>	<p>Atsižvelgta</p>
<p>Kiti pasiūlymai Papildomai siūlome peržiūrėti pridėtinės vertės mokesčio taikymą vykdymo išlaidoms, kai jos susidaro vykdant antstoliui įstatymo deleguotas funkcijas. Svarstyti galimybė antstolių vykdomą skolų išieškojimo veiklą įtraukti prie atvejų, kai prekių tiekimas ir paslaugų teikimas PVM neapmokestinami pagal Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo nuostatas. Pažymėtina, kad pridėtinės vertės mokesčių nėra apmokestinamos nei draudimo, nei finansinės paslaugos ar</p>	<p>Neatsižvelgta Teikiami pasiūlymai nesusiję nei su Nutarimo projektu, nei su įstatymų projektais, dėl kurių teikiama Vyriausybės išvada.</p>

	<i>net azartiniai lošimai bei loterijos.</i> Siūlomi reguliavimo pakeitimai leistų proceso šalims sutaupyti daugiau nei 5 mln. eurų kasmet.	
--	---	--

Teisingumo ministras
Elvinas Jankevičius
20190123

L. e. Teisinių institucijų grupės vadovo
pareigas vyresnysis patarėjas
Igor Golubajev
2019-01-14